

Obsah

0	autorce	9
Úvod		10
1	Turismus jako světový fenomén	11
1.1	Mezinárodní turismus	11
1.1.1	<i>Vymezení základních pojmů</i>	11
1.1.2	<i>Turismus jako světový fenomén</i>	12
1.2	Přístupy k hodnocení významu turismu ve světové ekonomice	13
1.2.1	<i>Statistické hodnocení vlivu mezinárodního turismu</i>	15
1.2.2	<i>Ekonomicko-peněžní hodnocení vlivu mezinárodního turismu</i>	15
1.2.3	<i>Individuální hodnocení vlivu mezinárodního turismu</i>	22
1.2.4	<i>Sociokulturní hodnocení vlivu mezinárodního turismu</i>	23
1.2.5	<i>Globální dopady mezinárodního turismu na světovou ekonomiku</i>	24
1.3	Shrnutí a úkoly	25
2	Postavení a význam turismu ve světové ekonomice	28
2.1	Turismus a světová ekonomika	28
2.1.1	<i>Vznik a vývoj světové ekonomiky a turismu do 2. světové války</i>	28
2.1.2	<i>Rozvoj mezinárodního turismu po 2. světové válce</i>	30
2.2	Turismus v mezinárodních ekonomických vztazích	35
2.2.1	<i>Subjekty mezinárodního turismu</i>	35
2.2.2	<i>Turismus a mezinárodní ekonomické vztahy</i>	37
2.3	Kvantitativní hodnocení pozice turismu ve světové ekonomice	42
2.3.1	<i>Neoficiální satelitní účet světové ekonomiky</i>	43
2.3.2	<i>Kvantitativní ukazatele mezinárodních ekonomických vztahů v turismu</i>	46
2.3.3	<i>Pozice hlavních exportérů služeb turismu</i>	50
2.4	Shrnutí a úkoly	52
3	Postavení turismu v mezinárodním obchodě službami	54
3.1	Mezinárodní klasifikace služeb	54
3.1.1	<i>Služby a jejich vlastnosti</i>	54
3.1.2	<i>Klasifikace služeb s ohledem na vymezení sektoru turismu</i>	54
3.2	Kvantifikace mezinárodního obchodu službami turismu	60
3.2.1	<i>Možnosti kvantifikace mezinárodního obchodu službami turismu</i>	60
3.2.2	<i>Současný stav mezinárodního obchodu službami turismu</i>	61
3.3	Liberalizace mezinárodního obchodu službami turismu	62
3.3.1	<i>Role WTO v liberalizaci obchodu službami</i>	62
3.3.2	<i>Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS) – obecné závazky a pravidla</i>	63
3.3.3	<i>Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS) – specifické oblasti úpravy a výjimky</i>	66
3.4	Liberalizace pohybu služeb turismu v evropském prostoru	68
3.4.1	<i>Obecná východiska volného pohybu služeb</i>	69
3.4.2	<i>Směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu</i>	73

3.4.3	<i>Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací</i>	75
3.4.4	<i>Směrnice 90/134/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy</i>	76
3.5	Shrnutí a úkoly	77
4	Statistický monitoring mezinárodního turismu	81
4.1	Vymezení a hlavní instituce statistického monitoringu mezinárodního turismu	81
4.1.1	<i>Pojem a charakteristiky statistického monitoringu mezinárodního turismu</i>	81
4.1.2	<i>Statistický monitoring mezinárodního turismu UNWTO</i>	81
4.1.3	<i>Statistický monitoring mezinárodního turismu WTTC</i>	82
4.2	Statistický monitoring vybraných institucí	83
4.2.1	<i>Eurostat</i>	83
4.2.2	<i>OECD</i>	84
4.2.3	<i>Ostatní subjekty statistického monitoringu turismu</i>	84
4.3	Shrnutí a úkoly	85
5	Regionální rozložení mezinárodního turismu	87
5.1	Regionální rozložení mezinárodního turismu podle UNWTO	87
5.1.1	<i>Pět regionů světového turismu</i>	87
5.1.2	<i>Regionální rozložení mezinárodních příjezdů a příjmů</i>	88
5.1.3	<i>Regionální rozložení mezinárodních příjezdů a výjezdů</i>	91
5.2	Subregionální rozložení mezinárodního turismu podle UNWTO	93
5.2.1	<i>Subregionální rozložení turismu v regionu Asie a Pacifik</i>	93
5.2.2	<i>Subregionální rozložení turismu v regionu Ameriky</i>	94
5.2.3	<i>Subregionální rozložení turismu v regionu Afrika</i>	95
5.2.4	<i>Rozložení turismu v regionu Střední východ</i>	97
5.3	Evropa jako dominantní region světového turismu	97
5.3.1	<i>Charakteristika Evropy jako regionu mezinárodního turismu</i>	97
5.3.2	<i>Subregionální rozložení v evropském regionu</i>	99
5.3.3	<i>Hlavní evropské trhy mezinárodního turismu</i>	99
5.3.4	<i>Význam turismu v evropské ekonomice</i>	99
5.4	Shrnutí a úkoly	102
6	Hlavní světové trhy mezinárodního turismu	104
6.1	Hlavní světové trhy příjezdového turismu	104
6.1.1	<i>Přehled hlavních světových trhů příjezdového turismu</i>	104
6.1.2	<i>Charakteristika hlavních světových trhů příjezdového turismu</i>	104
6.2	Hlavní světové trhy výjezdového turismu	111
6.2.1	<i>Přehled hlavních světových trhů výjezdového turismu</i>	111
6.2.2	<i>Charakteristika hlavních světových trhů výjezdového turismu</i>	112
6.3	Shrnutí a úkoly	113
7	Význam mezinárodních organizací pro mezinárodní turismus	114
7.1	Vymezení mezinárodních organizací	114
7.1.1	<i>Vymezení a klasifikace mezinárodních organizací</i>	114
7.1.2	<i>Mezivládní organizace</i>	115
7.1.3	<i>Mimovládní organizace</i>	115
7.2	UNWTO (Světová organizace turismu)	116
7.3	WTTC (Světová rada cestování a turismu)	117
7.4	OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj)	118

7.5	Organizace a programy v systému OSN	119
7.5.1	<i>OSN (Organizace spojených národů)</i>	119
7.5.2	<i>WTO (Světová obchodní organizace)</i>	120
7.5.3	<i>ILO (Mezinárodní organizace práce)</i>	121
7.5.4	<i>UNESCO (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)</i>	122
7.5.5	<i>IMF (Mezinárodní měnový fond) a WB (Skupina Světové banky)</i>	123
7.5.6	<i>UNCTAD (Konference o obchodu a rozvoji)</i>	125
7.5.7	<i>UNEP (Program OSN pro životní prostředí)</i>	125
7.6	Shrnutí a úkoly	126
8	Privátní subjekty mezinárodního turismu	130
8.1	Privátní subjekty mezinárodního turismu	130
8.1.1	<i>Hotelové skupiny</i>	130
8.1.2	<i>Cestovní kanceláře a agentury</i>	130
8.1.3	<i>Letecké společnosti</i>	132
8.1.4	<i>Ostatní soukromé subjekty mezinárodního turismu</i>	133
8.2	Hotelové skupiny	133
8.2.1	<i>Intercontinental Hotels Group (IHG)</i>	133
8.2.2	<i>Wyndham Hotel Group</i>	134
8.2.3	<i>Accor</i>	134
8.3	Cestovní kanceláře a agentury	135
8.3.1	<i>TUI</i>	135
8.3.2	<i>Thomas Cook</i>	136
8.3.3	<i>Kuoni</i>	137
8.3.4	<i>Club Méditerranée</i>	138
8.3.5	<i>Virgin</i>	139
8.4	Shrnutí a úkoly	139
9	Prosazování udržitelnosti v mezinárodním turismu	142
9.1	Pozitivní a negativní vliv turismu	142
9.1.1	<i>Vliv turismu na fyzické prostředí</i>	142
9.1.2	<i>Vliv turismu na sociokulturní prostředí</i>	143
9.1.3	<i>Globální působení turismu na fyzické prostředí</i>	146
9.2	Možnosti řešení negativních vlivů turismu	147
9.2.1	<i>Udržitelný turismus</i>	147
9.2.2	<i>Strategie prosazování udržitelnosti v mezinárodním turismu</i>	148
9.2.3	<i>Udržitelnost v certifikačních systémech kvality</i>	152
9.3	Role mezinárodních organizací v prosazování udržitelného turismu	152
9.3.1	<i>UNWTO a udržitelný turismus</i>	153
9.3.2	<i>Aktivity dalších mezinárodních organizací</i>	154
9.4	Shrnutí a úkoly	156
10	Konkurenceschopnost a možnosti jejího měření v mezinárodním turismu	158
10.1	Konkurenceschopnost v mezinárodním turismu	158
10.1.1	<i>Pojem konkurenceschopnost</i>	158
10.1.2	<i>Vývoj pojetí konkurenceschopnosti</i>	159
10.2	Možnosti měření konkurenceschopnosti v mezinárodním turismu	160
10.2.1	<i>Metody hodnocení konkurenceschopnosti</i>	160
10.2.2	<i>Monitoring konkurenceschopnosti turismu</i>	162
10.3	Pozice země v mezinárodním turismu	164

10.3.1	<i>Kvantifikace pozice země v mezinárodním turismu</i>	164
10.3.2	<i>Další způsoby hodnocení pozice země v mezinárodním turismu</i>	165
10.4	Shrnutí a úkoly	165
11	Postavení rozvojových zemí v mezinárodním turismu	167
11.1	Rozvojové země a mezinárodní turismus	167
11.1.1	<i>Vymezení a typologie rozvojových zemí</i>	167
11.1.2	<i>Specifické skupiny rozvojových zemí</i>	169
11.2	Specifika rozvoje turismu v rozvojovém světě	171
11.2.1	<i>Problémy turismu v rozvojových zemích</i>	171
11.2.2	<i>Problém a možnosti rozvoje udržitelného turismu</i>	173
11.2.3	<i>Pozice turismu v ekonomice rozvojových zemí</i>	173
11.3	Možnost zapojení rozvojových zemí do mezinárodního turismu	175
11.3.1	<i>Rozvojová pomoc a podpora turismu</i>	175
11.3.2	<i>Podpora rozvoje turismu vybraných skupin zemí</i>	176
11.3.3	<i>Program rozvojové pomoci UNWTO na podporu udržitelného turismu</i>	179
11.3.4	<i>Rozvojová podpora turismu vybraných mezinárodních organizací</i>	180
11.4	Shrnutí a úkoly	183
12	Turismus v evropském prostoru	186
12.1	Vliv evropského integračního procesu na turismus	186
12.1.1	<i>Historický vývoj turismu v integrované Evropě</i>	186
12.1.2	<i>Politika turismu</i>	190
12.1.3	<i>Vybrané politiky EU a jejich dopad na turismus</i>	192
12.2	Institucionální zajištění turismu v Evropské unii	193
12.2.1	<i>Role evropských institucí v zajištění rozvoje turismu</i>	193
12.2.2	<i>Evropská komise turismu a ETAG</i>	196
12.2.3	<i>Zásadní dokumenty a akty rozvoje turismu</i>	197
12.2.4	<i>Udržitelný turismus</i>	198
12.3	Legislativní úprava evropského turismu	199
12.3.1	<i>Působnost směrnic a nařízení v turismu</i>	199
12.3.2	<i>Směrnice 314/1990/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy</i>	199
12.3.3	<i>Další směrnice upravující ochranu spotřebitele v turismu</i>	201
12.4	Shrnutí a úkoly	202
13	Předpokládané trendy a aktuální problémy mezinárodního turismu	205
13.1	Předpokládané trendy podle Vize 2020	205
13.1.1	<i>Vize 2020</i>	205
13.1.2	<i>Trendy v regionálním rozložení mezinárodního turismu</i>	206
13.1.3	<i>Kvalitativní trendy v mezinárodním turismu</i>	208
13.2	Aktuální problémy mezinárodního turismu	210
13.2.1	<i>Globální problémy a mezinárodní turismus</i>	210
13.2.2	<i>Aktuální ekonomické problémy</i>	211
13.3	Shrnutí a úkoly	213
Závěr		215
Shrnutí/Summary		216
Seznam zkratek		217
Rejstřík		219